

ΤΑ ΑΝΘΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΛΑΟΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Q ΣΑ καὶ ἂν ἐγράφησαν μέχρι τοῦδε περὶ τῶν ἀνθέων, τοῦ εὐγενεστάτου καὶ λεπτοτάτου τούτου δημιουργήματος τῆς φύσεως, τὸ θέμα ἀπομένει πάντοτε ἀνεξάντλητον, καὶ ἡ ποίησις καὶ ὁ πεζὸς λόγος θὰ εὑρίσκωσιν αείποτε ἐμπνευσμένους στίχους καὶ ὥραιας φράσεις ὅπως ἔξυμνήσωσι τὴν καλλονὴν καὶ τὴν γάριν των. Ἀλλ᾽ ἕάν τις ἦθελεν ἀποφασίση νὰ δώσῃ τὸν ὄρισμὸν τοῦ ἄνθους, θὰ εὐρίσκετο ἀναμφιβόλως εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν. Τὸ ἄνθος δημοιάζει πρὸς τὴν ζωῆν κατὰ καιροὺς ὑπὸ διαφόρων σοφῶν, ὁ προσδὲ δύσιμων ἐδόθησαν κατὰ καιροὺς ὑπὸ διαφόρων σοφῶν, ὁ προσφορώτερος φαίνεται ὁ ἔξτης: «τὸ ἄνθος εἰς τὰ φυτὰ εἶναι τὸ φυινόμενον, ὅπερ προηγεῖται τοῦ καρποῦ» ή συντομώτερον «τὸ ἄνθος εἶναι ἡ ύπόσχεσις τοῦ καρποῦ». Τοῦτο εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ καὶ πόσων ἀνθέων δὲν γνωρίζομεν τὸν καρπόν! «Ωστε κάλλιον καὶ πόσων ἀνθέων δὲν γνωρίζομεν τὸν καρπόν!» Ωστε κάλλιον νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν ἀνθέων ὅ,τι καὶ περὶ τῆς ζωῆς: «Τὸ ἄνθος ύπάρχει καὶ τοῦτο ἀρχεῖ!» Εἶναι ἀπλούστατα τὸ δικαίωμα τῆς ὥραιότητος, τῆς λεπτότητος καὶ τῆς γρηγορότητος, πιστοποιούμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς φύσεως.

Δὲν δύναται τις βεβιώσεις νὰ δρίσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῶν ἀνθέων ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο, ὅπερ δυνάμεθα νὰ βεβιώσωμεν εἶναι ὅτι ταῦτα προηγήθησαν τῶν ἐμψύχων δηντων, καθόσον τὰ μὲν ἄνθη δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν ἀνευ ἄλλης βοηθείας, ἐνῷ τὰ ἐμψύχα δηντα δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν ἀνευ τῶν φυτῶν, τούτεστι τῶν ἀνθέων, ἐκ τῶν ὅποιων σχηματίζονται οἱ καρποί. Περὶ τούτου δὲ ἀναφέρεται καὶ ἡ ἀκόλουθος γχριεστάτη ἴδικὴ παράδοσις τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος.

«⁵ Ήτο ἡ ἐποχὴ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου· τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα ηγδοκίμουν ἥδη ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπότε εἰς τὸ συμβούλιον τῶν θεῶν ἀπεφασίσθη ἡ δημιουργία τῶν ἐμψύχων δηντων. Μόλις τὰ φυτὰ ἐπληροφορήθησαν τὴν καινοτομίαν ταῦτην, ἥρχισαν νὰ μεμψιμοιρᾶσι κατὰ τῶν προνομίων τῶν ἀπονεμούμένων εἰς τοὺς

νεοελθόντας" ἐπὶ τούτῳ δὲ συνεκλήθη συνέλευσις, ητίς ἀπεφάσισε ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς θεοὺς διαμαρτυρίαν. 'Ο "Ολυμπος τῶν ἴνδικῶν θεῶν, λαβὼν ὑπ' ὅψει τὴν διαμαρτυρίαν ταῦτην, ἀπέστειλεν εἰς τὴν γῆν μίαν τῶν θεών νυμφῶν ὅπως ἀκούσῃ τὰ παράπονα τῶν φυτῶν καὶ ἀπαντήσῃ καταλλήλως εἰς αὐτά. Τὰ φυτὰ παρεπονέθησαν ὅτι ἀδικοῦνται καὶ παραγγωρίζονται, καθόσον δὲν ἀπονέμεται καὶ εἰς αὐτά, ὅπως καὶ εἰς τὰ ἔμψυχα ὅντα, τὸ προνόμιον τῆς κινήσεως καὶ τῆς εὔκισθησίας. Τότε ἡ νύμφη παρετήρησε, ὅτι αἱ ἴδιότητες αὗται δὲν ἥσαν ἀπηλλαγμέναι· περιπετειῶν καὶ ἐνοχλήσεων, διότι ἡ μὲν κίνησις ἐξέθετε τὰ ἔμψυχα ὅντα εἰς διαφόρους κινδύνους, ἡ δὲ εὔκισθησία ἡτο πηγὴ πόνων καὶ ὁδύνης, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐξῆρε τὸ προνόμιον τῆς μακροθιότητος δένδρων τινῶν.

Φαίνεται ὅτι ἡ νύμφη ὑπῆρξε λίαν εὔγλωττος, καθόσον ὅλα σχεδὸν τὰ φυτὰ κατεπείσθησαν καὶ ἀπέσυρον τὰς διαμαρτυρίας των, καὶ ἡ ἀπεσταλμένη τῶν θεῶν ἡτοιμάζετο ν' ἀναλάβῃ τὴν πτῆσίν της πρὸς τὰς οὐρανίους ζώνας, ὅπότε ἡ προσοχὴ τῆς προσειλκύσθη ἀπὸ ἓν μικρὸν φυτόν, ὅπερ ἡρνεῖτο νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῶν ἄλλων. Ἡ νύμφη ἤγγισε τὸ μεμφίμοιρον φυτὸν διὰ τῆς μαχικῆς της ράβδου ὅπως προικοδοτήσῃ αὐτὸ διὰ τῶν προνομίων τῶν ἔμψυχων ὅντων· τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα τοῦ δώρου τούτου ὑπῆρξεν ὁ πόνος. Ἡ εὔσπλαγχνος νύμφη ἔθιξε καὶ πάλιν τὸ φυτὸν διὰ τῆς πτέρυγός της καὶ οὕτω περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν εὔκισθησίαν τὸ ἀπονεμηθὲν εἰς αὐτὸ προνόμιον. "Εκτοτε τὸ φυτὸν τοῦτο ὠνομάζεται «'Ακακία ἡ αἰσθητική» τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο παρέμεινεν εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης."

Ἡ μυθολογία ὅλων τῶν λαῶν γέμει ἀλληγοριῶν περὶ τῆς μυθώδους συμμετοχῆς τοῦ ἄνθους εἰς τὸν ἀρχαῖον βίον, εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν καὶ εἰς τὰς θρησκευτικὰς ιεροτελεστίας. Τὸ ἄνθος ἤξιζε καὶ ἤξιζει νὰ ἥναι τὸ χαριέστερον σύμβολον τῆς ζωῆς, διὰ τοῦτο δὲ καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς παρακολουθεῖ τὰ ἀνθρώπινα πλάσματα ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τοῦ θανάτου των. Οὕτω ἀναφρίνεται εἰς τὴν ἴνδικὴν κοσμογονίαν ὁ Λωτὸς ἐπιπλέων ἐπὶ τῶν ὑδάτων, τὸ ἄνθος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φωτός. 'Ο ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες εἶναι τὰ ἄνθη τοῦ οὐρανίου κήπου· ἡ ἀκτὴ τοῦ ἥλιου εἶναι ἀνθισμένος κάλαμος· ὁ κεραυνὸς εἶναι στεφάνη ἐξ ἀνθέων ριπτομένη ὑπὸ τοῦ Ναράντα (ἴνδικῆς θεότητος).

Τὸ ἐπίθετον *Πουσχλάκα* (ἀνθισμένος), ὅπερ ἀπαντᾶ συνεχῶς εἰς τοὺς ἴνδικους μύθους, δεικνύει μέχρι ποίου βαθμοῦ ἡγαπάτο

καὶ ἐτιμᾶτο τὸ ἄνθος κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους¹ πανταχοῦ καὶ πάντοτε συνδέουσιν αὐτὸ μὲ τὸν ἔρωτα καὶ μὲ δλας τὰς παραδόσεις, τὰς ὅποιας ἐνέπνευσε τὸ ἔτερον τοῦτο σύμβολον τῆς αἰώνιου ζωῆς. Ὁ Πουσχπατάντα, ὁ ἀνθοφόρος Προμηθεὺς τῶν Ινδῶν, κατεδικάσθη ν' ἀναγεννηθῆ ύπὸ τὴν μορφὴν ἀνθρώπου, διότι ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸν τοῦ βίου. Μάγνα, ἡ μήτηρ τοῦ Βούδα, παριστάνεται ὡς κρατοῦσα εἰς τὴν γεῖρα ανθισμένον κλάδον καθ' ἣν στιγμὴν ἔφερε τὸν θεῖον υἱόν της εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐπὶ κλίνης ἐξ ἀνθέων² ἡ παράστασις αὕτη ἀνευρίσκεται ὅμοιας καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ, κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ Ζεὺς ἀναπαύεται ἐπὶ νυμφικῆς πατσάδος ἐστρωμένης ἀπὸ κρόκους, λωτούς καὶ ὑγκίνθους. Ἡ ἴνδικὴ μυθολογία ἀπέδιδε τὴν φύλαξιν τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν βυσιλέα τῶν θεῶν Προγαμίτραν, ὅστις κατέπειρε βρογὴν ἐξ ἀνθέων ἐπὶ τῶν κυμάτων, εἰς τὰ ὅποια καθ' ἔκστην πρωΐκιν ἐλούετο.

Πανσχπασαγκάμα (ὁ καιρὸς τῶν ἀνθέων) ἦτο ἡ ἑορτὴ τοῦ ἔαρος, τῆς ὅποιας ἡ εἰκὼν καὶ ὁ πανηγυρισμὸς συναρμόζονται μὲ δλα τὰ οὐράνια καὶ ἐπίγεια φυιόμενα τῆς ἀνανεώσεως τῆς ζωῆς. Οὕτω δὲ τὸ ἄνθος εἰς πάσις τὰς μυθολογίας εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ἴνδικὴ αἰσθητικὴ ἐξήγαγεν ἐκ τῶν ἀνθέων μέγχαν ἀριθμὸν τῶν ἐμβλημάτων τῆς, καὶ ἐφ' ὅλων τῶν ἀρχαίων μνημείων ἀνευρίσκονται τὰ ἄνθη ἀρθονώτερον παρὰ εἰς οἰκνότητος ἄλλην γώραν. ἐκ τούτου δὲ ἐπιτρέπεται νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αἱ Ἱνδίαις ὑπῆρχαν ἡ εὐνοϊκῶτέρα κοιτίς τῶν ἀνθέων.

Ἡ ἀρχαία Σινικὴ καὶ αἱ παραδόσεις τῆς παρέμειναν καὶ παραμένουσιν εἰσέτι κεκαλυμμέναι ύπὸ ἀδιαπεράστου πέπλου. Θεωρεῖται ἐν τούτοις ὡς βέβαιον ὅτι περὶ τὰ 2600 ἔτη πρὸ τῆς γριστιανικῆς ἐποχῆς, οἱ Σιναῖ, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κόρχ - Τί, εἴχον φθάσηρ εἰς τοιοῦτον σημεῖον κοινωνικῆς τελείωτητος, ὥστε νὰ μὴ μένῃ οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τῆς γενομένης παρ' αὐτοῖς ἐπιμελοῦς καὶ ἔκτεταμενῆς καλλιεργείας τῶν φυτῶν. 'Αλλ' ἡ προσδευτικὴ κίνησις δὲι εἶναι ἀτυχῶς ἐκ τῶν κυριωτέρων προτερημάτων τῶν κατοίκων τοῦ οὐρανίου Κράτους³ ἀπὸ μακροῦς ἥδη σειρᾶς αἰώνων αἱ τέχναι, ἡ βιομηχανία, ἡ ἐπιστήμη δὲν τους ηὔδησεν παρὰ τοῖς Σιναῖς εἰμην ἀσημάντους προόδους. Καὶ ἐπετέλεσαν παρὰ τοῖς Σιναῖς εἰμην ἀσημάντους προόδους αὐτὸς ὁ Βούδας ἀφῆκεν ἐντολὴν ἀπαράβατον εἰς τοὺς ὅπαδούς του νὰ μὴ μεταβάλωσι ποτὲ τὰ παραγγέλματά του, ἔστω καὶ ἂν πρόκηται νὰ βελτιώσωσιν αὐτά. Αἱ περὶ τῆς στασιμότητος ταύτης τῶν Σινῶν ἀποδείξεις ἀρθονοῦσιν, ὡς ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς βέβαιον ὅτι ἡ ἐν Κίνα γιγνομένη καλ-

λιέργειαν τῶν ἀνθέων κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς στημερινῆς. Ἀλλ᾽ ἔν τοι Σινικὸς πόλιτισμὸς ἔμεινε στάσιμος, ἐν τούτοις ὅμως διετηρήθη καὶ ἀναμφίβολον τυγχάνει ὅτι ἡ Κίνα μὲ τὴν πλουσιωτάτην χλωρίδα της, τὴν τοσοῦτον ποικίλην, οὐδενὸς ἑτέρου λαοῦ ὑπελείψθη ὡς πρὸς τὴν τέχνην τῆς καλλιεργείας τῶν φυτῶν καὶ τῶν διακοσμητικῶν ἀνθέων. Ἡ Σινικὴ ἀρχαιότης ἀφῆκε καταφανῆ ἵγην καὶ εἰς ἐποχὴν μάλιστα λίαν ἀπομεμυκρυσμένην περὶ τῆς πολυτελείας καὶ τοῦ πλούτου τῶν θαυμασίων κήπων, εἰς τοὺς ὄποιούς ἐκαλλιεργοῦντο τὰ ἐκλεκτότερα φυτὰ καὶ τὰ ὡραιότερα ἄνθη. Ἡ καμέλια, τὸ ρόδον καὶ τὸ χρυσάνθεμον, πλὴν ἄλλων ποικίλων ἀνθέων καὶ φυτῶν, ἔχουσιν ἀναμφισβήτητον τὴν καταγωγὴν των ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Οὐρανίου Κράτους, ὅπου ἐκαλλιεργοῦντο μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ λεπτεπιλέπτου καλαισθησίας, οἱ δὲ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων ἔτρεφον πρὸς αὐτὰ ἀληθῆ λατρείαν.

Ἡ Περσία φαίνεται ἐπίσης ὅτι ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς τῆς καταγωγῆς μεγάλου ἀριθμοῦ ἐκ τῶν ὡραιοτέρων ποικιλίῶν τῶν ἀνθέων καὶ τῶν καλλιεργουμένων καρποφόρων δένδρων. Ὁ Ξενοφῶν διηλεῖ περὶ τῆς ἀκαθέκτου κλίσεως καὶ ἀγάπης τῶν βασιλέων τῆς Περσίας διὰ τοὺς κήπους, τοὺς ὄποιούς ὡνόμαζον παραδείσους, καὶ ἀναφέρει ὅτι ἡ κλίσις αὕτη ἐγρογολογεῖτο ἀπὸ πολλῶν αἰώνων· ὃ δὲ Πλούταρχος διηγεῖται ὅτι ὁ Λύσανδρος εὗρε Κύρον τὸν γεώτερον ἐντὸς τοῦ παραδείσου του, τὸν ὄποιον ἐκαυγάτῳ ὅτι εἶχε φυτεύση αὐτὸς ὁ ίδιος. Εἰς τῶν παραδείσων τοῦ Κύρου τούτου εἰς τὴν πόλιν Celimés, κατάφυτος ἀπὸ διάφορα δένδρα καὶ ἄνθη, καὶ ἐντὸς τοῦ ὄποιού ἔτρεφοντο θηρία ἔξημερωμένα, ἥτο τόσον μέγας ὥστε ἡδύνατο νὰ περιλάβῃ 30,000 στρατιώτας ἐν παρατάξει.

Ο "Αγγλος ποιητής Γ. Μάσσων δίδει ἀκοιθῆ περιγραφὴν ἐνὸς τοιούτου κήπου κειμένου ἐπὶ τῆς νήσου Πανσάκα παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Ἀραβίας ἀπιστεύτου καὶ πρωτοφανοῦς μεγαλοπρεπείας· ὁ κῆπος οὗτος διετηρεῖτο ἔτι ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Διαδέκτων τοῦ Ἀλεξανδρου. Κατὰ τὴν περιγραφὴν ταύτην οὐδὲν ἔλειπεν ἀπὸ τοῦ θαυμασίου τούτου παραδείσου, ἀξίου κατὰ πάντα τῶν ὡραιοτέρων στημερινῶν κήπων· τὰ ἀναθρυτήρια ἥσαν πανταχοῦ ἀναμεμιγμένα μὲ τὰ δενδρύλλια, τὴν ἀρθονον καὶ θαλερὰν γλόσην καὶ τὰς πρασίδας, αἴτινες ἀπετελοῦντο ἐκ ποικίλων καὶ σπανίων ἀνθέων.

Ο Στράβων ἀναφέρει περὶ ἐνὸς κήπου κειμένου παρὰ τὸν ποταμὸν Ὁρόντην, ὅστις εἶχε περιφέρειαν ἐννέα μιλίων καὶ περιγράφει τὴν πολυτελείαν καὶ τὴν ἀριστοτεχνικὴν διάταξιν αὐτοῦ.

Ο Πλίνιος καὶ ἄλλοι λατīνοι συγγραφεῖς ὅμιλοῦσι μετὰ θαυμα-
σμοῦ περὶ ἀλλῶν Περσικῶν κήπων οὐχὶ ὀλιγώτερον μεγαλοπρε-
πῶν, οἱ ὅποιοι ἡσαν κεκαλυμμένοι ἐκ ρόδων καὶ ἵων.

Ἡ Ἀσσυριακὴ ἀρχαιότης κατέλιπε περὶ τῶν κήπων καὶ τῆς
καλλιεργείας τῶν ἀνθέων ἀναμνήσεις λίαν προσεγγιζούσας πρὸς
τὰς παραδόσεις τῆς περσικῆς ἀρχαιότητος καὶ φαίνεται ὅτι προσ-
επάθησε νὰ ὑπερβάλῃ αὐτὸν τούλαχιστον διὰ τοῦ μεγέθους, τῆς
προαγωγῆς τῶν καλλιεργητικῶν μέσων καὶ τῆς λαμπρότητος
τῆς διακοσμήσεως. Ἐλλ' ὅλη αὐτὴ ἡ μεγαλοπρέπεια περιωρί-
ζετο μᾶλλον εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθέων ἥτις εἰς
τὴν ποικιλίαν τὰ πράσινα καὶ ἀνθοφόρα δενδρούλλια, τὰ γνωστὰ
ἥτις καλλιεργούμενα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, κατεῖχον μείζονα
θέσιν παρὰ τὰ ἄνθη. Κυρίως ἐπεδίωκον εἰς τοὺς κήπους τούτους
τὴν ὥραιότητα καὶ τὸ ἄρωμα τῶν ἀνθέων, ὡς καὶ τὴν σκιὰν
τῶν πρασίνων δένδρων, τῶν δροίων τὰ φύλλα διετηροῦντο κατὰ
τὸ θέρος. Καὶ ἐπειδὴ εὐρισκόμεθα ἥδη εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Ἀσ-
συρίων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λησμονήσωμεν τοὺς περιφήμους κρε-
μαστούς κήπους τῆς Βαβυλῶνος, ἐν τῶν ἐπτὰ θαυμάτων τοῦ
ἀρχαίου κόσμου. Οἱ κῆποι οὗτοι ἡσαν γνωστοὶ μᾶλλον διὰ τὸν
περίεργον καὶ πρωτοφανῆ τρόπον τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν ἔκτα-
σίν των παρὰ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ποικιλίαν τῆς ἐν αὐ-
τοῖς φυτείας. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης ἀποδίδει τὴν δημιουργίαν
αὐτῶν εἰς ἔνα βασιλέα Ἀσσύριον, μεταγενέστερον τῆς Σεμιρά-
μιδος, ὅστις ἔξετέλεσε τὸ θαῦμα τοῦτο ἵνα εὐχαριστήσῃ τὴν σύ-
ζυγόν του, ἥτις ἦτο καταγωγῆς Περσικῆς καὶ νὰ ἀναμνήσῃ εἰς
αὐτὴν τὴν πατρίδα τῆς ὅπως οὕτω λησμονήσῃ τὴν μονοτονίαν
τῶν ἔξοχῶν τῆς Βαβυλῶνος.

Πᾶν δὲ τι ἐναπομένει ἐκ τῶν ὄνομαστῶν τούτων ἐρειπίων ἀνευ-
ρίσκεται ἐπὶ τόπου ὀμαλοῦ καὶ αὐχμηροῦ διήκοντος μέχρι τοῦ
Περσικοῦ κόλπου καὶ ὅπου σήμερον οὐδεμίᾳ ἄλλῃ φυτεία ὑπάρ-
χει, εἰμὴ τῶν φοινίκων, καὶ ἐπὶ λοφίσκων σχηματισθέντων ἐκ
τῶν συντριμμάτων τῶν λίθων καὶ τῶν πλίνθων καὶ μεταξὺ τῶν
ἐρειπίων τούτων διακρίνονται τὰ ἕγνη ὑδραγωγείων κατεσκευα-
σμένων εἰς καταπληκτικὸν μῆκος. Ἐν γένει δὲ εἰς τοὺς μεγα-
λοπρεπεῖς τούτους κήπους τῆς ἀρχαιότητος οἱ κατασκευασταὶ
κύτων Πέρσαι καὶ Ἀσσύριοι κατέβαλλον πλείονα προσοχὴν καὶ
ἐπιμέλειαν εἰς τὴν τεχνικὴν διάταξιν τῶν σκιασμάτων, τῶν ἀνα-
θρυτηρίων καὶ τῶν δεξαμενῶν, παρὰ εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν ἐν
αὐτοῖς καλλιεργουμένων ἀνθέων καὶ φυτῶν.

Ἡ γείτων Ἰουδαία παρουσιάζει ἕγνη τινὰ τῆς Ἀσσυριακῆς
μεγαλοπρεπείας διατηρούμενα ἐν τοῖς ἐρειπίοις τοῦ περιφήμου

Ανακτόρου τοῦ Σολομῶντος ἐν Ιερουσαλήμ. Ή ἀπέραντος πλα-
τεῖα, ἡτίς μόνη σγεδὸν ἀπομένει ἐκ τοῦ περιλάμπρου ἔκεινου
συνόλου, περιελάμβανεν ἀναμφηρίστως, ἔκτὸς τοῦ Ἀνακτόρου
τούτου, καὶ θαυμασίους κήπους, τῶν ὅποιών τὰ δένδρα καὶ τὰ
φυτὰ ἦσαν φυτευμένα ἀριστοτεγγικῶς ἐπὶ τῶν ἀπεράντων ἐπι-
χωματισμένων ἀνδήρων τῶν καλυπτόντων τὰς ὑπογείους στοάς,
τὰς ὅποιας ὄνομάζουσι σταύλους τοῦ Σολομῶντος. Τὸ οὖρο δὲν
φθάνει ἔκει εἰμὴ διὰ μέσου τῶν ἐρειπίων, ἥδη δὲ δὲν ύφίσταται
πλέον κῆπος, ἀλλὰ μία ἀπομεμακρυσμένη ἔσημος, οὐδὲν τὸ ἐπα-
γγὸν παρουσιάζουσα.

Αἱ παραδόσεις τῆς ἀργαίας ταύτης ἐποχῆς μαρτυροῦσι περὶ
τοῦ λίγην περιωρισμένου ἀριθμοῦ τῶν καλλιεργουμένων φυτῶν,
γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα φυτὰ τῆς Βίβλου, καὶ τὰ ὅποια ἀναφερό-
μενα ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἀνέρχονται εἰς 118. Τοῦτο δὲν σημαί-
νει ὅτι πάντα τὰ φυτὰ ταῦτα ἐκκλιεργοῦντο ἐν Παλαιστίνῃ,
ἀλλ’ ὅτι ἦσαν ἔκει γνωστά· ἐξ ἑτέρου δὲ δὲν ἀποκλείεται ἡ πι-
θανότης ὅτι ἀλλαγοῦ ἡ καλλιέργεια τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθέων
ἥτο μᾶλλον ἐκτεταμένη. Ὡπωδήποτε ὁ κατάλογος οὗτος τῆς
Βίβλου εἶναι ὁ ἐκτενέστερος, ὅστις διετηρήθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς
ἔκεινης, καθ’ ᾧ τὰ φυτὰ ἔξετιμῶντο μᾶλλον διὰ τὰς θρεπτικὰς
ἰδιότητας καὶ τὴν θεραπευτικήν των χρησιμότητα παρὰ διὰ τὴν
ποικιλίαν τῶν σγημάτων καὶ τὴν ὥραιότητα τῶν χρωμάτων των.

Φαινεται δὲ βέβαιον ὅτι αἱ τελευταῖαι αὔται ἰδιότητες δὲν εἴ-
χον παρὰ τοῖς Ἀσιατικοῖς λαοῖς τὴν ἀξίαν, εἰς τὴν ὅποιαν ἔφθα-
σαν ἀκολούθως ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τοῖς Ἀραψὶ καὶ ἐν Εὐρώπῃ
ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἀλλὰ περὶ¹
τούτων θέλομεν πραγματευθῆ ἄλλοτε λεπτομερῶς ἐν ἴδιαιτέρᾳ
μελέτῃ.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Σ. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΒΛΑΜΗ

ΓΙΑ σένανε, κυρά μου, χιὲς βράδυ πέρασα
μὲ φύλους μεθυσμένους ποῦ γὼ τοὺς κέρασα.

Τόσα τραγούδια εἴπα γὰ τὸ χατῆρι σου,
μὰ σύ, σκληρά, δὲ βγῆκες στὸ παραθύρι σου.

Μωρ' είσαι πεισματάρα σάν της ἀράτισσες,
ἀφοῦ πιωμένο μ' είδες καὶ δὲ μ' ἀγάπησες!

KAİN